

Sygn. akt III AUa 1516/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Daria Stanek (spr.)

Sędziowie: SA Grażyna Czyżak

SA Maciej Piankowski

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2017 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ustalenie istnienia ubezpieczenia społecznego

na skutek apelacji K. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku – VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 czerwca 2017 r., sygn. akt VII U 1168/17

postanawia:

odrzucić apelację

SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak SSA Maciej Piankowski

Sygn. akt III AUa 1516/17

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku - VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 8 czerwca 2017 r. oddalił odwołanie K. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 5 lutego 2015 r.

Pełnomocnik ubezpieczonej wywiódł terminowo apelację od wyroku.

Zarządzeniem Przewodniczącego w Sądzie Apelacyjnym pełnomocnik apelującej został wezwany do usunięcia braków formalnych apelacji poprzez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia apelacji (k. 340, 341 a.s.).

Ubezpieczona nie wykonała powyższego zobowiązania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja K. M. podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 368 § 1 k.p.c. pismo procesowe, jakim jest apelacja powinno czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać:

- 1)oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości czy w części;
- 2)zwięzłe przedstawienie zarzutów;
- 3) uzasadnienie zarzutów;
- 4)powołanie, w razie potrzeby, nowych faktów i dowodów oraz wykazanie, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikła później;
- 5)wniosek o zmianę lub o uchylenie wyroku z zaznaczeniem zakresu żądanej zmiany lub uchylenia.

Przepis § 2 art. 386 k.p.c. wymaga natomiast, aby w sprawach o prawa majątkowe oznaczyć wartość przedmiotu zaskarżenia.

Kwestia naprawiania braków formalnych pism procesowych nie jest w przepisach kodeksu postępowania cywilnego uregulowana wprost, niemniej z ich istoty i całokształtu, a także z utrwalonej praktyki sądowej wynika, że czynności podejmowane w tym zakresie są czynnościami procesowymi stron, które nie mogą być podejmowane przez inne podmioty (organy procesowe).

W każdym wypadku dostrzeżonego braku formalnego środka odwoławczego sąd (przewodniczący) - wzywając stronę do jego usunięcia - szczegółowo określa, o jaki brak chodzi oraz instruuje, w jaki sposób ma on być wyeliminowany - tylko wtedy może nastąpić negatywny skutek procesowy związany z nieuzupełnieniem braku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2005 r., II CZ 100/05, LEX nr 188537).

Zgodnie z art. 370 k.p.c. Sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanego terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Stosownie do treści art. 373 k.p.c. Sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji. Jeżeli dostrzeże braki, do których usunięcia strona nie była wezwana, zażąda ich usunięcia. W razie nieusunięcia braków w wyznaczonym terminie apelacja ulega odrzuceniu.

Odwołująca się nie określiła w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia, do czego jednoznacznie zobowiązuje art. 386 § 2 k.p.c. Wobec powyższego, do uzupełnienia przedmiotowego braku wezwał ubezpieczoną Przewodniczący w Sądzie Apelacyjnym. Ubezpieczona nie wykonała przedmiotowego zobowiązania.

W tym stanie rzeczy apelacja podlegała odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c.

Powołując się na argumentację przedstawioną w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2017 r. (II UZ 39/17, nie publ.) podkreślić należy, że stosunek ubezpieczenia społecznego jest stosunkiem o charakterze majątkowym, gdyż konsekwencją jego istnienia jest obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne oraz prawo do świadczeń z tego ubezpieczenia dla osób uprawnionych (art. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Dz. U. z 2013 r., poz. 1442

ze zm.). Taki charakter stosunku prawnego - którego dotyczy spór w niniejszej sprawie - powoduje obowiązek wskazania wartości przedmiotu sporu zgodnie z art. 19 § 2 k.p.c.

Z mocy art. 368 § 2 k.p.c. wnoszący apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji ma ustawowy obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia przy odpowiednim zastosowaniu art. 19 do 24 i 25 § 1 k.p.c. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu niepublikowanego postanowienia z dnia 5 maja 2016 r., II UZ 3/16, z woli ustawodawcy brak oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, jeżeli strona nie uzupełniła tego braku

w wymaganym terminie, stanowi podstawę do odrzucenia apelacji zgodnie z art. 370 k.p.c. Zasada ta ma również zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (zwłaszcza uchwała z dnia 7 lipca 2005 r., II UZP 7/05 OSNP 2005 nr 24,

poz. 396, a także postanowienia z dnia 23 listopada 2007 r., II UZ 30/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 54; z dnia 8 stycznia 2008 r., II UZ 41/07, OSNP 2009 nr 7-8, poz. 107; z dnia

13 października 2009 r., II UK 234/08, LEX nr 553692; z dnia 27 października 2009 r., II UZ 36/09, LEX nr 564802; z dnia 6 stycznia 2010 r., I UK 289/09, LEX nr 577827 i z dnia

26 stycznia 2011 r., II UK 190/10, LEX nr 786391). W powołanej wyżej uchwale Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., II UZP 7/05, stwierdzono, że niezpełnienie

przez stronę w wyznaczonym terminie braku apelacji polegającego na nieoznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie o prawo majątkowe (art. 368 § 2 k.p.c.) może stanowić podstawę jej odrzucenia (art. 370 k.p.c.), także w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Wskazanie wartości przedmiotu sporu i przedmiotu zaskarżenia ma bowiem na celu ustabilizowanie przedmiotu sporu i zakresu zaskarżenia dla eliminacji możliwości dowolnego ich określania w poszczególnych stadiach procesu dla potrzeb dopuszczalności zaskarżenia (skargi kasacyjnej) oraz ponoszenia kosztów procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2015 r., I CZ 100/14, LEX nr 1640230).

Następnie, Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach niejednokrotnie wyrażał zapatrywanie, że art. 373 k.p.c. (i także art. 370 k.p.c.) należy odczytywać łącznie z art. 130 k.p.c., co prowadzi do wniosku, że odrzucenie apelacji z powodu niezpełnienia braków formalnych w wyznaczonym terminie dotyczy zatem tylko takich braków, które uniemożliwiają nadanie apelacji prawidłowego biegu (zob. uchwały Sądu Najwyższego:

z dnia 29 lipca 2003 r., III PZP 10/03, OSNP 2004 nr 3, poz. 43; z dnia 7 lipca 2005 r.,

II UZP 7/05, OSNP 2005 nr 24, poz. 396; z dnia 22 sierpnia 2007 r., III CZP 77/07, OSNC 2008 nr 10, poz. 109; z dnia 27 marca 2008 r., III CZP 7/08, OSNC 2009 nr 4, poz. 55; oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15

września 2000 r., I PZ 58/00, OSNAPiUS 2002 nr 9, poz. 21; z dnia 11 grudnia 2009 r., II UZ 43/09, niepublikowane; z dnia 10 lutego

2015 r., II UZ 76/14, niepublikowane; z dnia 14 stycznia 2015 r., I CZ 100/14,; z dnia

13 listopada 2014 r., V CZ 71/14, niepublikowane i z dnia 21 października 2015 r., II UZ 24/15, niepublikowane).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu omawianego postanowienia zwrócił również uwagę

na to, że w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 r., III UZP 2/16, OSNP2017 nr 1, poz. 6, mającej moc zasady prawnej stwierdzono,

iż „od chwili podjęcia niniejszej uchwały należy przyjąć, że oznaczenie w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o podleganie ubezpieczeniom społecznym (ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego, o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego) staje się wymaganiem formalnym, od którego zależy nadanie biegu apelacji”.

Przenosząc powyższe ustalenia na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić,

że wobec bezspornie majątkowego charakteru sprawy o podleganie ubezpieczonej ubezpieczeniom społecznym i wezwania pełnomocnika ubezpieczonej do uzupełnienia braków formalnych apelacji - pod rygorem jej odrzucenia - poprzez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, ubezpieczona była bezwzględnie obowiązana do oznaczenia w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia.

W sprawie o podleganie ubezpieczeniom społecznym z zakresu ubezpieczeń społecznych apelacja ubezpieczonej podlegała odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c., ponieważ nie wyznaczyła ona, w wykonaniu zarządzenia, wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2008 r., II UZ 41/07, OSNP 2009 nr 7-8, poz. 107), o czym Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak SSA Maciej Piankowski